

Catalunya rural, preocupen especialment les Garrigues, la Noguera, el Solsonès, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, la Terra Alta, la Ribera d'Ebre, el Priorat, la Conca de Barberà i part de la Cerdanya i l'Urgell. Així doncs, la meitat dels municipis veuen com se'ls deixa de banda en els grans acords de país, tot i que, més d'hora que tard, esperen revertir aquesta situació.

Un greu problema

Catalunya actualment té un greu problema de repartiment demogràfic. Segons dades del 2019, gairebé tres quarts dels catalans (les comarques metropolitanes i les capitals de comarca) vivien en només un 14,45% del territori, mentre que només un 27% de la població es repartien un 85,5% de la superfície catalana.

El secretari del Departament de Territori, Xavier Fornells, aclareix que “la pèrdua de població fa perdre l'imaginari del país”, i explica que “durant el segle XXI ha augmentat la població en un 25%, però tot aquest augment s'ha concentrat a les zones que ja estaven poblades”.

Diferents ritmes

Catalunya és un territori molt divers amb diferents dinàmiques demogràfiques. És senzill diferenciar entre les zones urbanes i la costa, on la població no para de créixer; i les rurals i d'interior, on la població es manté o fins i tot baixa. Arran de la covid-19, s'ha observat un flux de sortida de les ciutats que en algun moment doblava les dades d'anys anteriors. Malgrat això, “no podem considerar que hagi estat un èxode urbà, ja que les persones que marxen a viure als pobles continuen sent una minoria”, afirma Toni López Gay, investigador del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i del Centre d'Estudis Demogràfics.

Ara bé, aquests moviments han representat poc canvi per a les grans ciutats, però poden ser un punt diferencial per a depèn quines zones. López Gay afirma que “les zones que més han crescut han estat la costa i l'Alt Pirineu”. Llevat de les ciutats, aquestes dues zones són les que fa anys que creixen, i és que aquestes són les zones que ofereixen més mercat d'habitatge. Des del Centre d'Estudis Demogràfics s'intueix que hi ha hagut empadronaments atípics els últims dos anys. És a dir, persones que s'empadronaven a les seves segones residències sense viure-hi per tal de poder-s'hi desplaçar durant els mesos de confinament comarcal i municipal. Una altra tipologia

d'empadronament és el de persones –jubilats, per exemple– que ja vivien en segones residències i que han trobat en la pandèmia l'excusa per executar, finalment, el tràmit burocràtic.

“L'alta densitat és un tret diferencial de la població mediterrània que ha aportat cohesió social, entre moltes altres coses”, explica López Gay. El cas català reproduceix una tònica habitual als països mediterranis, tot i que en altres regions mediterrànies, la població es reparteix en dues o tres grans ciutats i no només en una.

LES FRASES

L'alta densitat és un tret diferencial de la població mediterrània que ha aportat cohesió social

Toni López Gay

INVESTIGADOR CED

LA XIFRA

La pèrdua de població ens fa perdre l'imaginari del país

Xavier Fornells

SECRETARI DEPARTAMENT TERRITORI

25

**per cent
ha crescut la població
total a Catalunya des de
l'inici del segle XXI, tot i
els dos anys de
pandèmia.**

L'altra cara de la moneda: l'alta densitat de població

El poble de Senan, a la Conca de Barberà, té una superfície d'11,70 quilòmetres quadrats i hi viuen 50 persones. En un espai pràcticament idèntic, hi viuen 45.000 persones a Sant Feliu de Llobregat. El despoblament és un greu problema, però la hiperpoblació també. Des de l'any 2000, la població ha augmentat en un 25%, i la gran majoria d'aquest creixement s'ha concentrat a les zones que ja estaven històricament poblades. Les capitals de comarca, de demarcació i, sobretot, Barcelona –i l'àrea metropolitana– s'han densificat fins a arribar a un punt en què, paradoxalment, tenen els mateixos problemes que pobles com Senan: la falta de CAP, escoles i seguretat per a tothom. Cal remarcar que el desequilibri demogràfic és un fenomen habitual, però quan es produeix de manera exagerada genera tensions. Des del Departament de Territori de la Generalitat s'explica que el desplaçament de persones cap al món rural podria ajudar aquestes zones tan densament poblades, que es troben amb problemes de mobilitat a les entrades i sortides de les ciutats i vivint en zones amb una gran petjada de carboni per la quantitat de recursos que necessiten aquestes parts del país.